

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:618

av Hans Unander m.fl. (S)

Vägar i Dalarna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i infrastrukturplaneringen studera förutsättningarna för investeringar i bl.a. Europaväg 16 Gävle–Malung–Oslo och riksväg 50 Bergslagsdiagonalen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En av näringslivets viktigaste frågor i Dalarna är transporter. Vare sig det handlar om tung exportindustri eller besöksnäringen är de beroende av bra transporter.

Vägsystemet är i sin grundkaraktär yttäckande och fungerar därför i betydelsefullt samspel med övriga trafikslag, såväl järnväg, flyg som sjöfart. Vägsystemet har särskilt stor betydelse för lokala och inomregionala resor samt för godstransporter.

Dalarna är ett av landets i särklass största besökslän utanför storstadsregionerna Stockholm och Göteborg. Sälenfjällen och Idre–Grövelsjöfjällen är norra Europas största vinterturismområde. Under högsäsong rör sig drygt 100 000 besökare varje vecka (3 miljoner besökare per år) i vägtransportsystemet. Detta innebär stora belastningar i vägtransportsystemet längs de nord-sydliga och öst-västliga stråken genom Dalarna; E16, E45, Riksväg 50/Bergslagsdiagonalen, Riksväg 66 och Riksväg 70 som har det allra största trafikflödet.

Idag finns brister i vårt väg- och järnvägsnät. Fungerande kommunikationer är också avgörande för en fungerande arbetsmarknadsregion och människors möjlighet att studera. Det är också grunden för Dalarnas besöksnäring. Det ska vara enkelt för människor att resa till Dalarna och det måste vara enkelt för vår exportindustri att få ut sina produkter i världen.

Under mycket lång tid har det pågått ett arbete för att utveckla och förbättra infrastrukturen i Dalarna. Mot bakgrund av den omfattande gods- och persontrafik som präglar Dalarnas väg- och järnvägsnät så kan omfattande investeringsbehov konstateras. På E16, Gävle–Falun, Borlänge, Malung, Torsby, Kongsvinger, Oslo handlar det om att förvalta och utveckla den plattform som beslutet om Europavägstatus innebär till att även i praktiken skapa en trafikled från Londonderry till Belfast, Glasgow, Edinburgh, Bergen, Fagernäs och Oslo med en fortsättning till Kongsvinger–Torsby–Malung–Borlänge/Falun–Gävle som har en god vägstandard under hela sträckningen. Trafikledens tyngd och betydelse skulle därmed öka.

Detta är ett Europavägsklassat stråk som binder samman Dalarna med den norska huvudstadsregionen Oslo, men också markerar möjligheten för en successivt ökad person- och godstrafik mellan Norge och Sverige. Av väsentlig betydelse är därför att bidra till en hög vägstandard på sträckan som också belastas av den omfattande turisttrafiken till Sälenfjällen. Avsnittet Torsby–Kongsvinger kräver dels en ny sträckning, dels en tydlig standardförbättring. Borlänge–Djurås är ett objekt som bör prioriteras för mötesseparering.

Riksväg 50 är ett nord-sydligt vägstråk genom det mellansvenska inlandet, Jönköping–Örebro–Ludvika–Falun/Borlänge–Bollnäs–Söderhamn/Hudiksvall. Är nationell stamväg på sträckan Jönköping-Falun.

Det är därför rimligt att riksväg 50, även norr om Örebro, pekas ut som ett nationellt godsstråk.

En satsning mellan Kopparberg och Grängesberg och en ny genomfart i Grängesberg är viktiga projekt. I samband med gruvnäringens möjliga utveckling i området så kommer såväl behovet av person- som godstransporter på väg att öka i regionen. Omfattande investeringar har genom åren skett på denna vägsträckning från Ödeshög i söder till Söderhamn i norr. Inom ramen för ”Partnerskap Bergslagsdiagonalen” har kommuner med bas i fyra län drivit en rad delprojekt efter vägsträckningen. Genomfart Grängesberg är dock ett delprojekt som återstår att lösa. Med tanke på den expansion som sker av näringslivet i och runt Grängesberg är det i högsta grad motiverat. Samtidigt är det en viktig delsträcka som vid en bedömning av Bergslagsdiagonalens helhet rimligen bör ges en bättre kvalitet.

Det finns också anledning att peka på de behov av investeringar som riksväg 70, riksväg 68 och E45 omfattas av. De utgör samtliga vägar som har väsentlig betydelse för länets utvecklingsmöjligheter.

Riksväg 66 sträcker sig mellan Västerås via Fagersta, Smedjebacken, Ludvika, Björbo/E16 och vidare i gemensam sträckning med E16 till Malung och sedan via Sälenfjällen till norska gränsen/Trysil. Den är ett betydande gods- och pendlingsstråk,

men även ett huvudstråk för den omfattande turisttrafiken från västra Mälardalsområdet till Dalafjällen.

Riksväg 68 är ett strategiskt stråk från Örebro/Lindesberg genom Västmanlands, Dalarnas och Gävleborgs län. Stråket är viktigt för näringslivets transporter genom Bergslagen, norrut till kusten/E4 inklusive Gävle hamn och söder ut mot riksväg 50/Bergslagsdiagonalen och mellansvenska inlandet med vidare koppling till Syd- och Västsverige. Stråket är även viktigt för persontrafiken och för den pendling som sker inom stråket.

Stråket har i vissa delar låg standard med tillgänglighets-, miljö och trafiksäkerhetsproblem där vägsträckan Dalahästen till Jularbo har diskuterats under många år med flera olika alternativa lösningar. Vidare är det på vägsträckan genom Horndal nödvändigt att generellt höja säkerheten men framförallt för att utöka säkerheten vid en skola och ett badhus där i dagsläget endast hastigheten är nersatt till 30 km/tim under skoltid.

Riksväg 70 är ett nationellt prioriterat stråk. Vägen är en viktig inkörspport till Dalarna. Förbindelsen till Stockholmsområdet, Mälardalen och Uppsala är en kritisk framgångsfaktor för länets regionala utveckling och regionförstoring samt för vidgad arbetsmarknad genom ökad arbetspendling. Det stråket är viktigt för den omfattande turisttrafiken från Stockholm och Mälardalen till Siljansområdet och Sälen och Idre–Grövelsjöfjällen.

Genomfart Mora med ett relativt sett mycket högt trafikflöde (förslag nationell plan 2020-2025), är ytterligare en angelägen åtgärd för Riksväg 70. Mora tätort korsas av E45 och Riksväg 70, vilket innebär betydande miljö- och trafiksäkerhetsproblem. För Riksväg 70 delen Mora–Idre, är åtgärder för tillgänglighet och trafiksäkerhet, särskilt angelägna på sträckan Särnaheden–Idre.

Hans Unander (S)

Maria Strömkvist (S)

Patrik Engström (S)

Roza Güclü Hedin (S)